odsúdeného bolo dosiahnuté už prv, než sa trest ukončil a že je tak zbytočné ho vykonávať, — sa dá uvažovať teda len do tedy, kým celý trest nie je odpykaný, lebo po odpykaní trestu zákon sa o odsúdeného už nestará vôbec, lebo trestný čin odsúdením a odpykaním trestu ako by bol »shladený«.[2]) Odsúdením a odpykaním trestu pre trestný čin zákonu sa zadosť urobilo. Pri trestancovi tento cieľ, totiž »polepšenie odsúdeného« len vtedy je daný, ak sa za trestu tak chová, že môže byť na slobodu prepustený a ak toto nejestvuje už pojmove, tento cieľ padá.

O tomto cieli »polepšenia« platí v podstate to isté i pri robotárni. Pravda, tu je to ešte vypuklejšie zdôraznené, lebo robotáreň si nemožno odpykať tak, aby trestný čin výkonom trestu (robotárne) bol »shladený« a následkom toho, aby zákon stratil záujem o robotára, ktorý si, dajme tomu, celú (plných päť rokov) robotáreň odpykal, lebo z robotárne nemôže byť robotár inak prepustený ako podmienečne, nakoľko zákon má na starosti takúto osobu — ako som to už spomenul — až dotedy, pokiaľ si takáto osoba skúšobný čas skutočne »neodžije« spôsobom, ako to zákon káže. Pri treste bez robotárne cieľ trestu teda môže byť »polepšenie« vinníka, no pri treste robotárne jej cieľ je len »polepšenie« vinníka, a toho sa dosiahne podľa zákona, keď sa to prejaví v skúšobnom čase. Toto je podstatný rozdiel, čo do cieľa medzi trestom (v užšom slova smysle: trestnica, žalár) a robotárňou.

---

[2]) Pre úplnosť výslovne upozorňujem, že nejde tu o »zahladenie« podľa zákona č. 111/1928 Sb. z. a n., ale o »shladenie«, ako ho pozná český trestný zákon. Porovnaj zákon č. 117/1852 r. z. a to § 223: »Druhy pominutia zločinov. Zločin sa pomíňa: a) smrťou zločincovou, b) vytrpeným trestom...« a § 225: »Keď zločinec trest na neho uvalený odpykal, má sa pokladať zločin za shladený...« To isté ustanovenie platí aj v našom práve a to v oblasti vojenskej. Porovnaj § 128 a 130 Vtrz. (č. 19/1855 r. z.).

Poznámky.

Poznámky k zastaveniu stopovania.

Vzhľadom na skoro už polstoročnú platnosť Trestného poriadku, tak bohate komentovaného, nezdá sa byť táto téma časová. Mám však na mysli takú otázku, ktorá dosiaľ, ako súdim, nebola interpretovaná s hľadiska nižšie uvedeného, hoci zdá sa byť na príslušných miestach zákona nejasná a ktorá viedla ma k tomu, aby som jej venoval túto úvahu.

Majúc totiž na mysli ustanovenia § 101 a § 42 Trp., na ktorý sa § 101 odvoláva, kladiem si otázku, či proti zastaveniu stopovania nariadeného štátnym zastupiteľstvom, je alebo

nie je prípustná sťažnosť (rekurz), teda sťažnosť ako opravný prostriedok proti usneseniu. Mám za to, že odpoveď bude znieť kladne, lebo bude sa opierať — so zreteľom na posledný odsek § 101 Trp. — nielen o ustanovenie § 42 Trp., najmä o slová »... alebo sťažovať si hlavnému štátnemu zástupcovi« ale aj o platnú právnu prax už štvrťstoročia dominujúcu. Ale pozastavíme sa nad správnosťou tejto odpovedi, keď si pozornejšie prečítame poslednú vetu § 101 ods. 3 Trp., ktorá doslovne hovorí: »Proti rozhodnutiam vydaným vo veci zastavenia alebo dnkončenia stopovania nietopravnéhoprostriedku«.*) Niet tedy sťažnosti podľa hl. XX. Trp., lebo sťažnosť je opravným prostriedkom proti usneseniu. Tým by sme dospeli k názoru, že práve cit. veta § 101 Trp. je v rozpore s posledným odsekom paragrafu, lebo tu zas sa tento odvoláva na § 42 Trp., ktorý sťažnosť pripúšťa. Pýtame sa, čo vlastne chcel zákonodarca povedať?

Pri výklade týchto dvoch paragrafov bola i taká verzia, že sťažnosť platí, lebo posledný odsek § 101 Trp. to pripúšťa a posledná veta odseku 3 tohto paragrafu sa vzťahuje len na zastavenie alebo skončenie stopovania prednostom policajného úradu. Tento názor však nie je opodstatnený, lebo práve posledná veta 3 ods. § 101 Trp. nerozlišuje medzi stopovaním štátneho zastupiteľstva a prednostu policajného úradu, ba naopak, prvá veta tohto odseku hovorí promiscue o oboch druhoch stopovania.

Nadhodenú otázku nerozriešime ani podľa slovenských ani českých prekladov, ale len podľa autentického textu. § 42 Trp. hovorí: »... vagy főügyészhez folyamodhatik«. Tedy nie felfolyamodhatik, čo nie je to isté, lebo »folyamodni« znamená žiadať, kdežto »felfolyamodni« zase sťažovať si (rekurovať). Výraz »folyamodni« (lat. petere) má sa správne preložiť slovami: žiadať, dožadovať sa a pod. a nie »rekurovať«, »sťažovať si« alebo: »odvolati se«, ako to preložil istý starší »Uherský Trestní řád«.

Pravda, nebude veľkého praktického rozdielu medzi žiadať a sťažovať si**) lebo i právo »žiadosti« poškodeného je viazané lehotou, aj o nej má hlavný štátny zástupca meritórne rozhodnúť, aj jeho rozhodnutie má sa poškodenému doručiť, lebo však až od doručenia beží poškodenému nová lehota na prevzatie náhradnej obžaloby, čiže toto právo poškodeného má v podstate tie samé účinky ako právo sťažnosti. Že zákonodarca predsa rozoznáva, má svoju príčinu v tom,

---

*) Por.: Dr. Balogh J., Dr. Edvi Illés K., Varga F.: »A bünvádi perrendtartás magyarázata«, II. sväzok, str. 39, — Dr. Finkey F.: »A magyar büntető perjog tankönyve«, IV. vydanie, str. 349.

**) Toto rozlišovanie môže mať však význam s hľadiska iného, napr. čo do výšky trov právneho zastupovania a pod.

že na rozdiel od súdnych rozhodnutí nie je usnesenie štátneho zastupiteľstva res judicata,***) lebo kedykoľvek za premlčacej lehoty môže verejný obžalobca ex offo, teda aj bez intervencie poškodeného a bez nového usnesenia v stopovaní pokračovať tak, ako keby zastavujúceho usnesenia tu nebolo. To vysvitá aj z obsahu § 444 Trp. Preto nebolo ani účelné, ani potrebné, aby zákonodarca dával poškodenému právo na opravný prostriedok, stačilo mu dať právo na žiadosť.

Konkludujem, že ani proti rozhodnutiu štátneho zastupiteľstva (teda nielen prednostu policajného úradu), nariaďujúceho zastavenie stopovania, niet sťažnosti, teda opravného prostriedku, ale je tu len právo na podanie žiadosti (o preskúmanie veci) v smysle už uvedenom. Iný názor nedal by sa uviesť v súlad s poslednou vetou § 101 ods. 3 Trp.

Zákon i tu je jasný a neporušil zásadu: »Lex clara esto«.

(Dr. Imrich V. Kabina.)

***) Dr. Vámbéry R. vo svojej knihe: »A bünvádi perrendtartás vázlata«, II. vyd., na str. 34 hovorí, že zastavenie vyšetrovania má účinky sporrozhodujúce (rei judicatae), stopovanie možno opakovať. Tento názor nemožno bez výhrady akceptovať, lebo ani zastavenie vyšetrovania nemá vždy práve spomínané účinky, ba dokonca má niekedy tie isté účinky, ako zastavenie stopovania. Dôkazom toho je ustanovenie § 444 Trp., podľa ktorého možno aj vo vyšetrovaní, bez nového usnesenia, z tých istých dôvodov pokračovať, ako u stopovania. Por. jeho korigovaný názor na str. 107 cit. knihy. § 444 Trp. nemá na mysli obnovu, ale až nasledujúce paragrafy.

Mám zato, že nevyjadrujú sa presne ani Dr. Balogh, Dr. Illés, Varga v cit. už knihe, v I. sväzku na strane 213, kde tiež bez výhrady tvrdia, že vyšetrovanie bez obnovy nemožno opakovať.

Písomníctvo

P. Tóbik, štátny zástupca, Bratislava: **Niekoľko poznámok ku knihe Dr. Antona Ráliša: »Slovenské trestné zákony«.**

Nedávno vydal riadny univerzitný profesor trestného práva v Bratislave Dr. Anton Ráliš knihu: Slovenské trestné zákony (nakladateľstvo Justitia, Bratislava, strán 453). Je to sbierka hmotných trestných zákonov platných u nás a vydaných od roku 1879 až do 21. VI. 1943. Nedostatok takejto sbierky sa hodne pociťoval a preto právnická verejnosť slovenská vydanie sbierky s radosťou privítala. V článkoch uverejnených vo Verejnom práve, v Právnom obzore a v Národných novinách bola kniha kladne hodnotená a bolo poukazované na jej prednosti. Súhlasím s tým, že kniha má klady a prednosti v článkoch spomínané. Autor však v úvode hovorí, že kniha má byť nielen študijnou pomôckou pre poslucháčov práv, ale má súčasne slúžiť aj praxi tak súdnej ako i advokátskej. Zistil som však, že v knihe sú niektoré nedopatrenia a chyby a týmito svojimi poznámkami chcem upozorniť najmä právnikov, praktikov, ktorí budú knihu používať, aby prípadne neboli uvedení v omyl. Súčasne chcem upozorniť aj na chyby menej závažné, ako chybné preklady, neslovenské výrazy, termíny, tlačové chyby. Texty zákonov, vydaných za bývalého Uhorska, som porovnával s originálmi. Platí to